

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2014/2015**

KOD UCZNIA

--	--	--

Etap:

Data:

Czas pracy:

wojewódzki

9 marca 2015 r.

90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 12 stron (zadania 1-17).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podanych jest kilka odpowiedzi. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Zadania np. z luką, na dobieranie, typu – prawda/fałsz, wymagające uzupełnienia podpisu lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwych do uzyskania:

60

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu:

54

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Ra zem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	2	2	3	3	6	4	6	4	6	1	2	6	4	2	4	3	2	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																		

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -
4. Członek -

Zadanie 1. (2 p.)

Na Kongresie Wiedeńskim przedstawiciele zwycięskich państw stworzyli dwie zasady mające zapewnić trwały pokój w Europie. Wytłumacz, co oznaczały:

A. Zasada równowagi sił -

.....
.....

B. Zasada legitymizmu -

.....
.....

Zadanie 2. (2 p.)

Wśród podanych w tabeli wydarzeń wskaż chronologicznie pierwsze i ostatnie. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – obok ostatniego.

	Wydarzenie	Cyfra
A.	Wiosna Ludów w Europie	
B.	Odzyskanie niepodległości przez Grecję	
C.	Utworzenie Świętego Przymierza	
D.	Wojna Krymska	

Zadanie 3. (3 p.)

Oceń, czy podane *informacje* są prawdziwe czy fałszywe, wpisując w odpowiednie rubryki tabeli *Prawda* lub *Falsz*.

	Informacja	Prawda/Falsz
A.	Romantyzm to nurt w sztuce europejskiej, który charakteryzował się m.in. negacją piękna natury i postawą buntu.	
B.	Konserwatyzm to pogląd społeczno-polityczny uznający za naczelne dobro tradycyjne wartości i ład społeczny.	
C.	Liberalizm to system poglądów politycznych podkreślających znaczenie wolności.	

Zadanie 4. (3 p.)

Spośród znajdujących się pod mapą tytułów wybierz właściwy. Następnie podaj dwa argumenty, uzasadniające Twój wybór.

[na podstawie:] T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Czasy nowożytne*, Toruń 2004, wkładka.

- A. Powstanie listopadowe i wojna polsko-rosyjska w latach 1830-31.
- B. Powstanie krakowskie i rabacja galicyjska w 1846 r.
- C. Powstanie styczniowe w latach 1863-64.
- D. Wiosna Ludów na ziemiach polskich 1848 r.

Argument 1:

.....

Argument 2:

.....

Zadanie 5. (6 p.)

Cytowany poniżej dokument zmieniał panujące do tej pory w Królestwie Polskim zasady ustrojowe. Na jego podstawie oraz na podstawie wiedzy własnej odpowiedz na poniższe pytania.

Art. 1. Królestwo Polskie przyłączone na zawsze do Państwa Rosyjskiego stanowi nierozdzieloną część tego Państwa. Ono będzie miało osobny, do potrzeb miejscowych zastosowany Rząd (...).

Art. 2. Korona Królewska jest dziedziczną w osobie Naszej i Naszych potomków, następców i sukcesorów, stosownie do porządku, dla następstwa tronu Cesarstwa Wszech Rosji przypisanego.

Art. 3. Koronacja cesarzy Wszech Rosji, królów polskich zawiera się w jednym i tymże samym obrzędzie świętym, który będzie się odbywać w mieście stołecznym Moskwie (...). Cesarstwa.

Art. 5. Wolność wyznania religijnego gwarantuje się w zupełnej mocy, każdemu w szczególności, pod protekcją rządu zostawuje się wolność sprawowania religijnych obrządków publicznie i bez żadnej przeszkody, a różnica w nauczaniu rozmaitych wyznań chrześcijańskich nie może być powodem do wyłączenia kogokolwiek od praw i przywilejów wszystkim mieszkańcom Królestwa nadanych. Osoby duchowne wszelkich wyznań zostają w równym pod protekcją i dozorem władz przez prawa ustanowionych. Wreszcie religia rzymsko-katolicka, jako przez największą część poddanych naszych Królestwa Polskiego wyznawana, będzie zawsze szczególnym przedmiotem opieki i protekcji rządu.

[na podstawie:] T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Czasy nowożytne*, Toruń 2004, s.112-113.

A. Jakie wydarzenie było przyczyną wydania poniższego dokumentu?

.....

B. Podaj rok nadania i nadawcę dokumentu:

Rok: Nadawca:

C. Podaj przykłady trzech zmian zaprowadzonych przez dokument:

-

-

-

Zadanie 6. (4 p.)

W poniższej tabeli zamieszczone są biogramy wybitnych działaczy narodu polskiego XIX w. Na ich podstawie rozpoznaj postaci i w wykropkowane miejsca wstaw ich imiona i nazwiska.

	Fragment opisu postaci	Imię i nazwisko
A.	Był ministrem skarbu Królestwa Polskiego. Wspierał rozwój przemysłu i handlu zagranicznego. Był jednym z inicjatorów powstania Banku Polskiego.	
B.	Stał na czele spisku podchorążych, który doprowadził do wybuchu powstania listopadowego. Za udział w walkach został odznaczony Krzyżem Złotym Orderu Virtuti Militari.	
C.	Wybitny polski kompozytor doby romantyzmu. Jeden z najsłynniejszych pianistów, często nazywany <i>poetą fortepianu</i> . Od września 1831 roku zamieszkał we Francji.	
D.	Brał udział w walkach powstania listopadowego. Potem udał się na emigrację. W czasie Wiosny Ludów stał się bohaterem narodu węgierskiego.	

Zadanie 7. (6 p.)

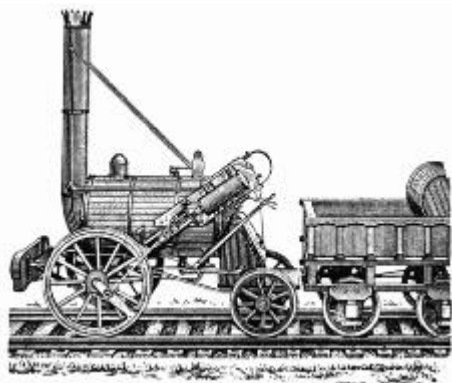
Do poniższej tabeli wpisz litery, którym przypisano bitwy i potyczki stoczone w XIX w. na ziemiach polskich. Przyporządkuj je poszczególnym zrywom narodowościowym.

Powstanie listopadowe	Wiosna Ludów na ziemiach polskich	Powstanie styczniowe
.....,	,	,

- A. bitwa pod Małogoszczem
- B. walki pod Żyrzynem
- C. bitwa pod Sokołowem
- D. walki pod Książem
- E. bitwa pod Olszynką Grochowska
- F. bitwa pod Kockiem
- G. bitwa pod Stoczkiem

Zadanie 8. (4 p.)

Zamieszczone ilustracje przedstawiają wynalazki XIX w. W wykropkowane miejsca wstaw cyfrę oznaczającą wynalazcę – wybierz spośród wypisanych pod tabelą.

A. www.mkgajwer.jgora.net (dostęp:28.01.2015).	B. http://en.wikibooks.org (dostęp:28.01.2015).
.....	
C. wynalazki-kuba.prv.pl (dostęp: 28.01.2015).	D. thechronicleherald.ca (dostęp: 28.01.2015).
.....	

1. Graham Bell
2. Wilhelm C. Roentgen
3. Thomas A. Edison
4. Samuel Morse
5. George Stephenson

Zadanie 9. (6 p.)

Na podstawie przeczytanej lektury *Przetrwac na Wartę* Witolda Jakóbczyka uzupełnij tabelę. Obok opisu założenia instytucji wpisz nazwę instytucji oraz imię i nazwisko jej twórcy.

	Opis założenia instytucji	Nazwa założonej instytucji	Imię i nazwisko twórcy
A.	<i>Zostało założone w grudniu 1835 r. w Gostyniu. Celem ogólnym ruchu było dążenie do „industrii i oświaty”. (...) Było ono raczej towarzystwem naukowym łączącym praktykę z teorią w dziedzinie gospodarczej; umożliwiło swoim członkom rozwijanie zainteresowań literackich i językowych, zajmowało się dobroczynnością.</i>		
B.	<i>Najpierw w 1838 r. zawieszono Spółkę Akcyjną (...) dla budowy w Poznaniu hotelu z restauracją i salą zebrań, bądź zabaw, czy koncertów. W grudniu 1841 roku ukończono i otwarto tę instytucję, której gmach stoi do dziś; przez cały okres zaboru był on ośrodkiem wielu cennych inicjatyw kulturalnych i organizacyjnych.</i>		
C.	<i>Podczas debat sejmowych nad swobodami obywatelskimi, zwłaszcza prasy, stowarzyszeń i zgromadzeń zaproponowano utworzenie legalnej organizacji w celu obrony wszelkich interesów ludności polskiej w Prusach. 25 czerwca 1848 r. grupa polskich posłów do sejmiku pruskiego powołała ją do życia.</i>		

[na podstawie:] W. Jakóbczyk, *Przetrwac nad Wartę*, *Dzieje narodu i państwa polskiego*, Warszawa 1989, s. 6-7, 13, 16.

Zadanie 10. (1 p.)

Na podstawie przeczytanej lektury *Przetrwać nad Wartą* Witolda Jakóbczyka oraz poniższej fotografii wpisz w wy kropkowane miejsca imię i nazwisko osoby, której poświęcono pomnik odsłonięty 16 września 1899 r. w Miłosławiu?

[na podstawie:] W. Jakóbczyk, *Przetrwać nad Wartą*, *Dzieje narodu i państwa polskiego*,
Warszawa 1989, s. 62

.....

Zadanie 11. (2 p.)

Wykorzystując dwa elementy graficzne przedstawionej poniżej ikonografii odpowiedz na pytanie: O co oskarżani są przedstawiciele mocarstw europejskich?

Karykatura z 1863 roku

[na podstawie:] T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Czasy nowożytne*, Toruń 2004, s.98.

A. element graficzny -

wyjaśnienie -.....

B. element graficzny -

wyjaśnienie -.....

Zadanie 12. (6 p.)

W XIX w. dokonał się w Europie proces zjednoczenia Włoch. Przyporządkuj podane wydarzenia jako przyczyny i skutki zjednoczenia Włoch. Do 1. kolumny poniższej tabeli wstaw przyczyny tego procesu, do 3. wstaw skutki. Wybierz spośród znajdujących się pod tabelą.

1. Przyczyny	2. Zjednoczenie Włoch	3. Skutki
.....,,		,,

- A. Działalność Giuseppe Garibaldiego.
- B. Papież ogłasza się „więźniem Watykanu”.
- C. Plebiscyty w księstwach włoskich.
- D. Powstanie Związku Celnego.
- E. Marsz „tysiąca czerwonych koszul”.
- F. Rzym stolicą państwa.
- G. Dążenia Włoch do zdobycia kolonii.

Zadanie 13. (4 p.)

Na podstawie poniższego tekstu źródłowego odpowiedz na pytania.

O urzędzeniu włościan w Królestwie Polskim

Art. 1. Grunta zostają w posiadaniu włościan (to jest osady włościańskiej) tak w dobrach prywatnych i najmiłościwiej rozdarowanych (majorackich), jako też w dobrach instytucyjnych (różnych zakładów), i rządowych, przechodzą na zupełną własność włościan, w posiadaniu tych gruntów będących (...).

Art.2. (...) włościanie uwolnieni raz na zawsze zostają od wszelkich bez wyłączenia powinności, jakimi na korzyść dziedziców obłożeni byli, jako to od: pańszczyzny, od okupu w gotowiznie, od osepów, od czynszu, danin itp. (...)

[w:] T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Czasy nowożytne*, Toruń 2004, s.131.

A. Czego dotyczy treść dekretu?

.....

B. Podaj rok nadania i nadawcę dokumentu:

Rok: Nadawca:

C. Jakie były skutki wydania powyższego dokumentu dla toczących się na ziemiach polskich wydarzeń politycznych?

.....

.....

.....

Zadanie 14. (2 p.)

Wśród podanych w tabeli wydarzeń wskaż chronologicznie pierwsze i ostatnie. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – obok ostatniego.

	Wydarzenie	Cyfra
A.	I wojna światowa	
B.	Wojna japońsko-rosyjska	
C.	I wojna bałkańska	
D.	Wojna secesyjna	

Zadanie 15. (4 p.)

W ostatnim dwudziestoleciu XIX w. pod wpływem idei społeczno-politycznych szerzących się w Europie doszło do powstania nowoczesnych polskich ruchów politycznych. Do poniższej tabeli obok imion i nazwisk przywódców wpisz nazwy partii, które reprezentowali.

	Imię i nazwisko przywódcy	Nazwa partii
A.	Roman Dmowski	
B.	Jan Stapiński	
C.	Ludwik Waryński	
D.	Józef Piłsudski	

Zadanie 16. (3 p.)

Przyporządkuj zdobywcze techniki użyte w czasie I wojny światowej bitwom, w których zostały użyte.

A. Bitwa nad Sommą -

B. Bitwa pod Ypres -

C. Bitwa Jutlandzka -

1. czołgi
2. okręty podwodne
3. gazy bojowe
4. samoloty bojowe

Zadanie 17. (2 p.)

Na podstawie poniższej fotografii wpisz nazwę stylu, w jakim została zbudowana poniższa budowla. Uzasadnij swoją decyzję.

Styl:

Uzasadnienie:

.....
.....